

2019

Metody kalibrace snímačů vibrací a rázů -
Část 44: Kalibrace provozních vibračních kalibrátorů

ČSN
ISO 16063-44

01 1417

Methods for the calibration of vibration and shock transducers -
Part 44: Calibration of field vibration calibrators

Méthodes pour l'étalonnage des transducteurs de vibrations et de chocs -
Partie 44: Étalonnage des calibreurs de vibrations pour usage in situ

Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 16063-44:2018. Překlad byl zajištěn Českou agenturou pro standardizaci. Má stejný status jako oficiální verze.

This standard is the Czech version of the International Standard ISO 16063-44:2018. It was translated by the Czech Standardization Agency. It has the same status as the official version.

Národní předmluva

Informace o citovaných dokumentech

ISO 2041 zavedena v ČSN ISO 2041 (01 1400) Vibrace, rázy a monitorování stavu - Slovník

ISO 16063-21 zavedena v ČSN ISO 16063-21 (01 1417) Metody kalibrace snímačů vibrací a rázů -
Část 21: Kalibrace vibracemi porovnáním s referenčním snímačem

Souvisící ČSN

ČSN ISO 5348 (35 6860) Vibrace a rázy - Mechanické připevnění akcelerometrů

ČSN EN ISO 8041-1 (36 4806) Vibrace působící na člověka - Měřicí přístroje - Část 1: Vibrometry
k obecnému použití

ČSN ISO 16063-11 (01 1417) Metody kalibrace snímačů vibrací a rázů - Část 11: Primární kalibrace
vibracemi pomocí laserové interferometrie

TNI 01 4109-3 (01 4109) Nejistoty měření - Část 3: Pokyn pro vyjádření nejistoty měření
(GUM:1995) (Pokyn ISO/IEC 98-3)

TNI 01 0115 (01 015) Mezinárodní metrologický slovník - Základní a všeobecné pojmy a přidružené
termíny (VIM)

Vypracování normy

Zpracovatel: CTN JANDÁK, IČO 12494372, Ing. Zdeněk Jandák, CSc.

Technická normalizační komise: TNK 11 Vibrace a rázy

Pracovník České agentury pro standardizaci: Ing. Lubomír Drápal, CSc.

Česká agentura pro standardizaci je státní příspěvková organizace zřízená Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví na základě ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

ICS 17.160

✘ DOKUMENT CHRÁNĚNÝ COPYRIGHTEM

© ISO 2018

Veškerá práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být, není-li specifikováno jinak nebo nepožaduje-li se to v souvislosti s její implementací, reprodukována nebo používána v jakémkoliv formě nebo jakýmkoliv způsobem, elektronickým ani mechanickým, včetně pořizování fotokopii nebo zveřejňování na internetu nebo intranetu, bez předchozího písemného souhlasu. O souhlas lze požádat buď ISO na níže uvedené adrese, nebo členskou organizaci ISO v zemi žadatele.

ISO copyright office
CP 401 · Ch. de Blandonnet 8
CH-1214 Vernier, Geneva
Tel.: + 41 22 749 01 11
Fax: + 41 22 749 09 47
E-mail: copyright@iso.org
Website: www.iso.org
Published in Switzerland

Obsah

Strana

Předmluva.....	4
Úvod.....	5
1..... Předmět normy.....	6
2..... Citované dokumenty.....	6
3..... Termíny a definice.....	6
4..... Požadavky na přístroj a další podmínky.....	7
4.1..... Obecně.....	7
4.2..... Referenční snímač a zesilovač.....	7

4.3..... Voltmetr pro měření správné efektivní hodnoty napětí na výstupu řetězce snímače.....	8
4.4..... Přístroj pro měření frekvence.....	8
4.5..... Přístroj pro měření zkreslení.....	8
4.6..... Náhradní hmota.....	8
4.7..... Podmínky prostředí.....	8
5..... Kalibrační postup.....	8
5.1..... Příprava kalibrace.....	8
5.2..... Kalibrace.....	9
5.3..... Další hodnocení (volitelně).....	9
6..... Výpočet a vyjádření výsledku.....	9
6.1..... Výpočet výsledku.....	9
6.2..... Vyjádření výsledku.....	9
Příloha A (normativní) Vyjádření nejistoty měření při kalibraci.....	11
Příloha B (informativní) Konfigurace a použití provozních vibračních kalibrátorů.....	12

Bibliografie.....	
.....	14

Předmluva

ISO (Mezinárodní organizace pro normalizaci) je celosvětová federace národních normalizačních orgánů (členů ISO). Mezinárodní normy obvykle vypracovávají technické komise ISO. Každý člen ISO, který se zajímá o předmět, pro který byla vytvořena technická komise, má právo být v této technické komisi zastoupen. Práce se zúčastňují také vládní i nevládní mezinárodní organizace, s nimiž ISO navázala pracovní styk. ISO úzce spolupracuje s Mezinárodní elektrotechnickou komisí (IEC) ve všech záležitostech normalizace v elektrotechnice.

Postupy použité při tvorbě tohoto dokumentu a postupy určené pro jeho další udržování jsou popsány ve směrnících ISO/IEC, část 1. Zejména se má věnovat pozornost rozdílným schvalovacím kritériím potřebným pro různé druhy dokumentů ISO. Tento dokument byl vypracován v souladu s redakčními pravidly uvedenými ve směrnících ISO/IEC, část 2 (viz www.iso.org/directives).

Upozorňuje se na možnost, že některé prvky tohoto dokumentu mohou být předmětem patentových práv. ISO nelze činit odpovědnou za identifikaci jakéhokoli nebo všech patentových práv. Podrobnosti o jakýchkoli patentových právech identifikovaných během přípravy tohoto dokumentu budou uvedeny v úvodu a/nebo v seznamu patentových prohlášení obdržných ISO (viz www.iso.org/patents).

Jakýkoliv obchodní název použitý v tomto dokumentu se uvádí jako informace pro usnadnění práce uživatelů a neznamena schválení.

Vysvětlení nezávazného charakteru technických norem, významu specifických termínů a výrazů ISO, které se vztahují k posuzování shody, jakož i informace o tom, jak ISO dodržuje principy Světové obchodní organizace (WTO) týkající se technických překážek obchodu (TBT), jsou uvedeny na tomto odkazu URL:

www.iso.org/iso/foreword.html.

Tento dokument vypracovala technická komise ISO/TC 108 *Vibrace, rázy a monitorování stavu*.

Seznam všech částí souboru ISO 16063 lze nalézt na webových stránkách ISO.

Jakékoliv podněty nebo dotazy k tomuto dokumentu je třeba předkládat národnímu normalizačnímu orgánu uživatele. Kompletní seznam těchto orgánů lze nalézt na www.iso.org/members.html.

Úvod

ISO 16063 obsahuje soubor dokumentů, které se zabývají metodami kalibrace snímačů vibrací a rázů.

Tento dokument se zaměřuje na provozní vibrační kalibrátory (FVC – field vibration calibrator). V této souvislosti se provozní vibrační kalibrátory používají hlavně ke kontrolám snímačů vibrací a rázů in situ, poněvadž poskytují vibrace sinusového průběhu o známé frekvenci a amplitudě v provozních podmínkách. Provozní vibrační kalibrátory působí jako kalibrovaný zdroj vibrací ke kontrolám citlivosti snímačů in situ, které jsou stanoveny nebo požadovány, například v ISO 8041-1 nebo ISO 8042.

Pracovní frekvence a efektivní hodnota zrychlení provozních vibračních kalibrátorů jsou zpravidla 160 Hz nebo 159,2 Hz, a $3,16 \text{ m/s}^2$, $9,81 \text{ m/s}^2$ respektive 10 m/s^2 , které jsou široce schváleny jako referenční podmínky. Existují také provozní vibrační kalibrátory s volitelnými velikostmi zrychlení a frekvencemi. V porovnání se stacionárními kalibračními systémy mají provozní vibrační kalibrátory omezení, pokud se jedná o výkon budiče a setrvačnou hmotu. Proto mohou být nevhodné pro těžké zkušební objekty, vysoké velikosti zrychlení a velké výchylky.

Při využití kalibračního postupu popsaného v tomto dokumentu může mít provozní vibrační kalibrátor návaznost přes kalibrační řetězec k primárnímu nebo národnímu etalonu definovanému v Pokynu ISO/IEC 99 („VIM“), s přidruženou nejistotou definovanou v Pokynu ISO/IEC 98-3 („GUM“).

1 Předmět normy

Tento dokument stanovuje měřicí přístroje a postup, který se má použít při provádění kalibrace provozních vibračních kalibrátorů.

Nevztahuje se na provozní vibrační kalibrátory používané ke kalibraci snímačů. Ty jsou pokryty ISO 16063-21.

Předmětem tohoto dokumentu nejsou postupy a požadavky na kalibraci provozního vibračního kalibrátoru in situ.

Více informací k použití provozního vibračního kalibrátoru je uvedeno v příloze B.

Konec náhledu - text dále pokračuje v placené verzi ČSN.